

Onderwerp: Omzetten tijdelijke grondbank in permanente grondbank
BBV nr: 2016/411608

1. Inleiding

Op 20 maart 2012 heeft het college besloten een tijdelijke grondbank voor de gemeente Haarlem (2010/327081) op te richten, gebruik makend van een deel van de bestaande grondbanklocatie "De Liede" in Vijfhuizen (gemeente Haarlemmermeer). Na de evaluatie van deze proefperiode heeft het college op 9 juni 2015 (2015/199209) besloten om een studie uit te laten voeren naar de haalbaarheid van een door Haarlem zelf op te zetten, regionaal opererende grondbank. Dit onderzoek is nu gereed (Bijlage a) en op basis van deze gegevens wordt een keuze gemaakt voor de toekomst van de gemeentelijke grondbank. Hiervoor is een afwegingsmatrix bijgevoegd waarin diverse opties zijn vergeleken (Bijlage b).

Omdat het contract afloopt, moet nu een besluit genomen worden of en hoe de Haarlemse Grondbank wordt voortgezet.

De keus is gevallen op het voortzetten van de huidige grondbankconstructie waarbij alle in Haarlem vrijkomende hergebruiksgrond, tijdelijk wordt opgeslagen op een deel van een bestaande grondbank. Om deze grondbankconstructie te verbeteren, wordt een contract aanbesteed met een breder dienstenpakket dan nu, waarbij alle grond (die vrijkomt dan wel nodig is bij een project) via de Grondbank loopt.

2. Besluitpunten college

Het college besluit

1. De tijdelijke grondbank om te zetten in een permanente gemeentelijke grondbankconstructie en deze opnieuw aan te besteden met een breder dienstenpakket;
2. De eenmalige lasten van het besluit bedragen ca. € 15.000 voor de aanbesteding van nieuw contract. Deze zijn beschikbaar binnen de programmabegroting;
3. De structurele lasten van € 15.000,- per jaar voor het beheer van dit contract, worden gedekt door een opslag van ca. € 0,50 op de grondprijs per kuub;
4. Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie beheer;
5. De betrokkenen worden na dit besluit per mail geïnformeerd.

3. Beoogd resultaat

De grondstromen in de stad zijn zo economisch en duurzaam mogelijk ingericht en leveren een bijdrage aan een circulaire economie.

4. Argumenten

Het project sluit aan bij de uitgangspunten van Duurzame Stedelijke Vernieuwing.

Doordat grond, die in Haarlem vrijkomt, voor de stad behouden blijft en weer een nuttige toepassing krijgt, hoeft van deze waardevolle grondstof minder te worden afgevoerd en aangekocht. Ook vindt zo minder transport van grond plaats. Dit heeft weer een positief effect op de CO₂-uitstoot in de stad. Reductie van CO₂ en ontwikkeling van een hoogwaardige stedelijke omgeving met zo min mogelijk nieuwe grondstoffen, zijn doelstellingen van duurzame stedelijke ontwikkeling (beleidsveld 4.1). Dit sluit aan bij het hoofdthema groen en duurzaam uit het coalitieakkoord.

De Grondbank is een belangrijk middel om grondstromenbeleid Haarlem uit te voeren.
De nota Bodembeheer Haarlem, door de Raad vastgesteld in 2013 (2013/232071), maakt het mogelijk om meer grond in Haarlem zelf her te gebruiken. Zo wordt voorkomen dat er onnodig grond wordt afgevoerd of dat er van elders nieuwe grond moet worden aangekocht. Bij voorkeur wordt vrijkomende grond direct hergebruikt in een Haarlems project. Maar omdat niet voor alle vrijkomende grond direct een hergebruikslocatie beschikbaar is, moet een partij grond vaak tijdelijk worden opgeslagen. Hiervoor is een grondbank essentieel.

Een grondbank levert kostenbesparing voor grondstromen in projecten

Uit het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek (Bijlage a) is gebleken dat al bij een relatief lage omzet aan grond een opslagplaats voor herbruikbare grond, zoals Haarlem die nu heeft ondergebracht bij “De Liede”, voordelen oplevert. In veel gevallen is het goedkoper grond naar de tijdelijke opslag te brengen dan de grond aan de markt over te laten. Het meest duidelijke voordeel zit echter in het nagenoeg gratis aan projecten leveren van de tijdelijk opgeslagen grond. Wie wat bewaart, heeft wat.

Voortzetten van de huidige grondbankconstructie is de beste keus

In de studie is ook gekeken naar het opzetten van een eigen grondbankinrichting in de Waarderpolder. Door de investeringen die daarvoor moeten worden gedaan, is een veel grotere omzet nodig van grond dan nu haalbaar is. Deze omzet kan Haarlem zelf niet realiseren. Verder zijn er geen concrete voornemens van omliggende gemeenten om ook grondbankactiviteiten te starten. De toekomstige hoeveelheid om te zetten grond is daarom te onzeker om nu grote investeringen te rechtvaardigen voor het opzetten van een eigen inrichting. Daarom is besloten door te gaan op de huidige manier en het contract voor een definitieve opslagplaats voor Haarlemse grond aan te besteden.

Locatie opnieuw aanbesteden levert permanente duurzame afspraken

Bij de afweging is ook geconstateerd dat door de schaalgrootte van de huidige locatie het niet altijd mogelijk is om vraag en aanbod van hergebruiksgrond op elkaar af te stemmen. Om de grondstromen die via de opslagplaats lopen beter te stroomlijnen, worden bij de aanbesteding van het nieuwe contract, de diensten die Haarlem afneemt uitgebreid. Naast afspraken over het gebruik van een deel van de locatie en de afhandeling van de Haarlemse grondstromen, worden ook afspraken gemaakt over het leveren van grond op het moment dat geen geschikte Haarlemse grond beschikbaar is. Ook worden er afspraken gemaakt over het afnemen van grond wanneer Haarlem te veel grond in opslag krijgt. Zo wordt de continuïteit en duidelijkheid rond grondstromen gegarandeerd. Een andere voorwaarde bij de aanbesteding is dat de locatie waar Haarlem haar herbruikbare grond kan opslaan, in de buurt Haarlem ligt. De transportafstand moet vanwege duurzaamheid beperkt zijn.

Financiële paragraaf

Het besluit heeft de volgende financiële consequenties:

- eenmalige kosten voor aanbesteden: de geschatte kosten van €15.000,- worden gedekt uit de huidige exploitatiebegroting.
- de tijdelijke opslag voor herbruikbare Haarlemse grond kost niets extra: de werkelijk gemaakte kosten worden direct verrekend met de projecten die grond leveren dan wel ontvangen. Het financiële voordeel ligt bij de projecten: de Haarlemse grondbank is doorgaans goedkoper dan de markt. Door dit collegebesluit kan de gemeente profiteren van deze voordelen.

- kosten voor uren grondstromencoördinator (uitvoeren van de wettelijke taak) blijven gedekt uit de exploitatiebegroting van de betreffende afdeling.
- voor contractmanagement is tijd nodig. De kosten hiervoor worden gedekt in beleidsveld 5.1, product 5104. De begrote lasten op dit product worden gedekt door een kleine verhoging (verwachting is ca. 50 cent/kuub) van de grondprijs van grond die via de Grondbank wordt aangeschaft.

5. Risico's en kanttekeningen

Gemeentelijke grondbank lijkt in tegenspraak met het in regie uitvoeren van projecten

Bij de afweging over hoe Haarlem de grondbank-activiteiten voortzet (zie Bijlag b) zijn ook nadelen naar voren gekomen bij de gekozen optie om door te gaan met de huidige constructie. Binnen de gemeente worden ruimtelijke projecten tegenwoordig meestal in regie uitgezet. Dat bij vrijkomende of benodigde grondstromen door een uitvoerder toch contact moet worden gezocht met de gemeente (als grondbank) lijkt hiermee in tegenspraak en veroorzaakt in sommige gevallen verwarring en discussie.

Door de grondbank aan te besteden en alleen het contractbeheer te voeren wordt dit deels ondervangen. De wettelijke taak om de milieuhygiënische kwaliteit te toetsen en te bepalen welke grond waar in Haarlem is her te gebruiken blijft een gemeentelijke taak.

Het definitief regelen van de grondopslag kost geld

De diensten die nu bij "De Liede" worden afgenomen, moeten opnieuw worden aanbesteed. Hiervoor moeten eenmalig kosten worden gemaakt. Voor het contractmanagement is daarnaast jaarlijks een klein bedrag in de begroting nodig. Dekking van deze kosten wordt door een kleine prijsverhoging in het raamcontract voor werken geregeld. Als het contract goed wordt vormgegeven en beheerd, levert het kostenbesparing op voor grondstromen in projecten.

6. Uitvoering

Nadat het college dit besluit heeft genomen, wordt de aanbesteding gestart voor een nieuw contract voor tijdelijke opslag van Haarlemse grond op een bestaande inrichting. Hiermee krijgt de grondbank een permanente plek in de Haarlemse organisatie. De taken rond grondstromen worden verdeeld tussen enerzijds de afdeling die het dagelijks beheer en de wettelijke milieuhygiënische toetsing doet en anderzijds de afdeling die de aanbesteding en beheer van het nieuwe contract doet.

Dit besluit wordt gecommuniceerd naar de contractpartijen die voor Haarlem werken uitvoeren.

7. Bijlagen

- Haalbaarheidsonderzoek Gronddepot, A. Hofmanweg 8 te Haarlem, door Bosmilieuadvies BV uit Amersfoort, 28 januari 2016, projectnummer 15436/JBOS;
- Matrix toekomst grondbank, 26 mei 2016.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester